

Kuopion kaupungin perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelman muutokset 1.8.2026

Jokaisen paikallisesti tarkennetun luvun otsikko on linkki sitä koskevaan valtakunnalliseen opetussuunnitelman perusteiden lukuun. Opetussuunnitelmaan lisättävät tekstiosiot on kursivoitu vihreällä, poistettavat osiot on yliviivattu.

1 Perusopetukseen valmistavan opetuksen lähtökohdat

Paikallinen tarkennus

Perusopetukseen valmistava opetus on tarkoitettu *maahanmuuttotaustaisille oppilaille, jotka eivät ole syntyneet Suomessa ja kaikille niille maahanmuuttotaustaisille lapsille ja nuorille*, joilla ei ole vielä tarvittavia kielellisiä valmiuksia opiskella perusopetuksessa. Toisin sanoen valmistavaan opetukseen ohjataan oppilaat, jotka eivät vielä osaa lainkaan suomen kieltä tai jotka osaavat vain vähän suomea ja tarvitsevat tukea keskeisten käsitteiden hallinnassa, sanavaraston laajentamisessa, oman ilmaisun vahvistamisessa, ohjeiden ymmärtämisessä ja muissa kouluvalmiuksissa. Valmistavaan opetukseen voivat osallistua sekä juuri Suomeen muuttaneet että Suomessa syntyneet maahanmuuttotaustaiset lapset ja nuoret.

Kuopiossa Valmistavaa *valmistavaa* opetusta tarvitsevat esiopetusikäiset lapset integroidaan lähipäiväkodin/koulun esiopetusryhmään. *1. vuosiluokan ikäiset valmistavan opetuksen oppilaat opiskelevat omassa lähikoulussaan inklusiivisessa valmistavassa opetuksessa. 2.–9. vuosiluokan ikäiset* Perusopetusikäiset valmistavaa opetusta tarvitsevat oppilaat sijoitetaan pääsääntöisesti erillisiin valmistavan opetuksen opetusryhmiin. Joissakin tapauksissa valmistava opetus voidaan toteuttaa *myös 2.–9. vuosiluokan ikäisille oppilaille* inklusiivisesti oppilaan lähikoulussa, *erityisesti tilanteissa, jossa koulumatka luokkamuotoista valmistavaa opetusta tarjoavaan kouluun on pitkä.* Valmistavan opetuksen ryhmissä ensisijainen opetuskieli on suomen kieli.

Valmistavaa opetusta toteutetaan yhteistyössä perusopetuksen muiden opettajien kanssa. Jokaiselle oppilaalle laaditaan oma opinto-ohjelma. *Valmistavan opetuksen oppilaat integroituvat ikätasoaan vastaaviin perusopetuksen opetusryhmiin.* Valmistava opetus päättyy lähtökohtaisesti, kun opetushallituksen asettama vähimmäistuntimäärä täyttyy. *Kuopiossa valmistavan opetuksen luokilta siirrytään perusopetukseen pääsääntöisesti perusopetuksen lomien jälkeen.* Valmistavan opetuksen laajuus vastaa yhden lukuvuoden oppimäärää. Valmistavaan opetukseen osallistuvalla oppilaalla on kuitenkin oikeus siirtyä perusopetukseen tai esiopetukseen ennen vähimmäistuntimäärän täyttymistä, jos hän pystyy seuraamaan perusopetusta tai esiopetusta. *Kuopiossa toteutetaan perusopetuksessa järjestettävää valmistavan opetuksen lisäopetusta niille oppilaille, joille se on vielä valmistavan opetuksen jälkeen tarkoituksenmukaista.*

Vähimmäistuntimäärän täytyttyä oppilas siirtyy perusopetuksen oppilaaksi, mutta voi jatkaa tuettua opiskelua valmistavan opetuksen ryhmässä, mikäli sen katsotaan olevan tarpeellista ja valmistavan opetuksen ryhmäkokoa mahdollistaa jatkamisen. Valmistavan opetuksen ryhmän oppilasmäärän suositus on kymmenen oppilasta. Valmistavan opetuksen oppilaat integroituvat taitotasoaan vastaaviin perusopetuksen opetusryhmiin.

KUOPIO

Valmistavassa opetuksessa käytetään mahdollisuuksien mukaan kaupungin tarjoamia liikunta- ja kulttuuripalveluja kuten esim. jää- ja uimahalleja, kirjastoa, teattereita, konsertteja, museoita, taidenäyttelyitä.

3 Perusopetukseen valmistavan opetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt

3.1 Yleiset tavoitteet ja yhteistyö esi- tai perusopetuksen kanssa

Paikallinen tarkennus

Valmistavassa opetuksessa annetaan suomi toisena kielenä -opetuksen lisäksi opetusta perusopetuksen oppiaineissa oppilaan oman opinto-ohjelman mukaan *mukaisesti*. Valmistavaa opetusta toteutetaan yhteistyössä perusopetuksen muiden opettajien kanssa. Jokaiselle oppilaalle laaditaan oma opinto-ohjelma. Siihen kirjataan oppimisen tavoitteet, sisällöt, oppilaan viikoittainen työmäärä ja oppilaan integroituminen perusopetuksen opetusryhmiin. Opinto-ohjelman laatimisessa ja opetuksen järjestämisessä otetaan huomioon oppilaan ikä, *tausta* ja opiskeluvalmiudet.

Opetuksen tulee keskittyä niihin oppisisältöihin, joiden hallinta on tarpeen oppilaan siirtyessä perusopetukseen. Opetuksen pääpaino on suomi toisena kielenä -oppimisen ohella luku- ja kirjoitustaidon oppimisessa, esiopetuksessa luku- ja kirjoitustaidon valmiuksien oppimisessa sekä niissä perusasioissa, jotka tukevat arkitilanteissa selviytymistä, kotoutumista ja oppijan identiteetin kehitystä. Luku- ja kirjoitustaidon omaksumiseen ja varmentamiseen on varattava riittävän pitkä aika. Yläkouluikäisten valmistavan opetuksen keskeinen tavoite on vahvistaa päättövaiheen opiskelun edellytyksiä sekä orientoida nuorta jatko-opintoihin suuntautumisessa ja ammatinvalinnassa.

Valmistava opetus vahvistaa koko koulun kieli- ja kulttuuri-identiteettiä. Valmistavan opetuksen oppilaat osallistuvat esiopetuksen ja koulun yhteisiin tapahtumiin. Yhteistoiminta perusopetuksen ja esiopetuksen oppilaiden kanssa edistää kielitaidon ja vuorovaikutustaitojen kehittymisen lisäksi sosiaalisten suhteiden syntymistä.

3.2 Kielenopetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt

3.2.1 Suomi tai ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus

Paikallinen tarkennus

Valmistavassa opetuksessa oppilaan suomen kielen kehittymiseen kiinnitetään erityistä huomiota. Pääpaino on suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -opinnoissa. Suomen kielen oppimista tukee hyvä oman äidinkielen hallinta. ~~Suomi toisena kielenä -opetuksen tavoitteena on antaa tarvittavat valmiudet perusopetukseen siirtymistä varten.~~ Oppilaalla on mahdollisuus oppia suomen kieltä sekä ohjatuissa ryhmätilanteissa että luonnollisissa viestintätilanteissa oppilaiden ja koulun aikuisten kanssa. Vaihtelevat työtavat harjaannuttavat eri kieli- ja kulttuuriryhmistä tulevia oppilaita käyttämään monipuolisesti kielen eri osa-alueita. Erilaiset työmenetelmät ja

KUOPIO

vaihtelevat työtävät kotouttavat lapsia ja nuoria suomalaiseen kulttuuriin ja totuttavat vertailemaan suomalaista kulttuuria muihin kulttuureihin.

Suomen kielen opetus ei valmistavassa opetuksessa rajoitu suomi toisena kielenä ja kirjallisuus - oppiaineeseen, vaan suomen kieltä ja sanastoa opetetaan ja opitaan myös muissa oppiaineissa. Sisältöjen valintaa ohjaavat oppilaan oletettu vuosiluokka perusopetuksessa sekä ko. vuosiluokan oppiaineiden keskeinen käsitteistö. Opetus noudattaa soveltuvin osin esiopetuksen tai perusopetuksen suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -opetussuunnitelmaa. Opetus perustuu jatkuvaan oppilaan kielen kehityksen seurantaan ja arviointiin. *Tavoitteena on, että oppilas saavuttaa valmistavan opetuksen aikana kehittyvän peruskielitason (Kehittyvän kielitaidon asteikko, suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus).* Opettajat käyttävät soveltavin osin eurooppalaista viitekehystä työvälineenä oppilaan suomen kielen opetuksen suunnittelussa ja oppilaan kielen kehityksen arvioinnissa. *Oppilaan suomen kielen taitotasoa arvioidaan valmistavan opetuksen loppuvaiheessa. Jos oppilas ei saavuta valmistavan opetuksen aikana kehittyvää peruskielitasoa, hänet voidaan ohjata perusopetuksessa järjestettävään valmistavan opetuksen lisäopetukseen. Valmistavan opetuksen lisäopetukseen ohjaaminen voi olla tarkoituksenmukaista myös oppilaille, joilla ei ole aiempaa koulutusta tai oppilaille, jotka siirtyvät valmistavasta opetuksesta perusopetuksen yläkouluvaiheeseen. Perusopetuksessa järjestettävässä valmistavan opetuksen lisäopetuksesta on kerrottu tarkemmin perusopetuksen opetussuunnitelman luvussa 5.4.4. [Perusopetuksessa järjestettävä valmistavan opetuksen lisäopetus](#)*

Suomi toisena kielenä –opetus ei valmistavassa opetuksessa rajoitu suomi toisena kielenä ja kirjallisuus –oppiaineeseen, vaan suomen kieltä ja sanastoa opetetaan ja opitaan myös muissa oppiaineissa. Sisältöjen valintaa ohjaavat oppilaan oletettu vuosiluokka perusopetuksessa sekä ko. vuosiluokan oppiaineiden keskeinen käsitteistö.

3.2.2 Oppilaan oman äidinkielen tukeminen

Paikallinen tarkennus

Perusopetuksen valmistavaan opetukseen ilmoittautumisen yhteydessä oppilaan huoltajille kerrotaan mahdollisuuksista osallistua Kuopion perusopetuksen järjestämään oppilaan oman äidinkielen opetukseen. Oman äidinkielen opetukseen ilmoitaudutaan *pääsääntöisesti* valmistavaan opetukseen ilmoittautumisen yhteydessä. Oman äidinkielen opiskelun merkitystä korostetaan kodin ja koulun yhteistyötapaamisissa. Oman äidinkielen opetuspaikkana voi olla jokin muu kuin oppilaan oma koulu. Opetuskielet ja -ryhmät voivat vaihdella vuosittain.

On tärkeää, että valmistavan opetuksen opettaja on tietoinen oppilaan kielitaustasta ja hänen oman äidinkielen taidostaan. Avainasemassa on yhteistyö oppilaan oman äidinkielen opettajan ja vanhempien kanssa.

Valmistavassa opetuksessa lapsen *oppilaan* äidinkielen opetuksen tavoitteena on ajattelun kehittyminen, sosiaalisten suhteiden muodostuminen sekä itsetunnon ja persoonallisuuden ehyt kasvu. Keskeisellä sijalla on lapsen *oppilaan* ilmaisukielen ja -rohkeuden lisääntyminen sekä omien näkemysten ja mielipiteiden esittäminen. Kulttuuriryhmän ominaispiirteiden mukaan joko

KUOPIO

kerrottu tai kirjoitettu satu- ja tarinaperinne ovat keskeistä aineistoa varsinkin esi- ja alkuopetuksessa.

3.2.3 Muut kielet

Paikallinen tarkennus

Valmistavan opetuksen aikana vieraan kielen opiskelu aloitetaan *Kuopion kaupungin kieliohjelman mukaisesti, mutta myös* oppilaan ikä ja kielelliset valmiudet huomioon ottaen. Valmistavan opetuksen oppilaiden osalta vieraiden kielten opiskelun periaatteet ja oppimäärät määritellään yksilöllisesti oppilaan omassa opinto-ohjelmassa. Vieraan kielen opetus järjestetään yhteistyössä vierasta kieltä opettavien opettajien kanssa pääsääntöisesti integraatiotunteina perusopetuksen opetusryhmissä. Vieraan kielen opetuksessa noudatetaan soveltuvin osin perusopetuksen opetussuunnitelman perusteita.

~~Oppilas voidaan vapauttaa toisen kotimaisen kielen (B1-ruotsin) opiskelusta valmistavan opetuksen jälkeen. Vapauttaminen tulee tehdä aina harkitusti ja jatko-opintomahdollisuuksia ajatellen. Ruotsin kielen opiskelusta vapautuneet tunnit käytetään oppilaan suomi toisena kielenä -opetukseen tai eri oppiaineiden opetuksen muuhun tukemiseen.~~

3.3 Muiden oppiaineiden opetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt

Paikallinen tarkennus

Muiden oppiaineiden opetuksen järjestämisessä otetaan huomioon oppilaan ikä, ja opiskeluvalmiudet *ja tuleva perusopetuksen vuosiluokka*. Opiskelun lähtökohtana pidetään oppilaan hallitsemia tietoja ja taitoja, joiden pohjalta hänelle laaditaan henkilökohtainen opinto-ohjelma.

Opetuksessa hyödynnetään kunkin oppilaan tietoja omasta kieli- ja kulttuuritaustasta, historiasta, yhteiskunnasta ja luonnosta. Sisältöjä suunniteltaessa on otettava huomioon kunkin oppiaineen keskeinen käsitteistö, työtavat ja välineet. Eri oppiaineiden sisällöt valitaan ennakkoiden sitä vuosiluokkaa, jolle oppilas siirtyy valmistavan opetuksen jälkeen.

Valmistavalla luokalla oleva oppilas integroidaan yleisopetuksen ryhmiin valmiuksiensa mukaan. Oman kulttuurin tukemisen tarkoituksena on, että lapsi *oppilas* tulee tietoiseksi oman kulttuuriryhmänsä perinnöstä ja oppii arvostamaan sitä. Kulttuuria tukevan opetuksen päämääränä on oman arvontuntoinen, kulttuuristaan, taustastaan ja kielestään ylpeä, yhteiskuntaan integroitunut monikielinen ja -kulttuurinen lapsi *oppilas*, joka aikuisenakin kykenee säilyttämään yhteydet omaan kulttuuriinsa ja siirtämään omaa kulttuuriperintöään lapsilleen.

KUOPIO

6 Oppilaan hyvinvointi sekä oppimisen ja koulunkäynnin tuki

6.1 Opetuksen eriyttäminen

Paikallinen tarkennus

Kuopiossa valmistavan opetuksen opetus suunnitellaan oppilaan lähtötaso huomioiden. Opettaja voi tarpeen mukaan eriyttää muun muassa eri oppiaineiden opetukseen käytettävää aikaa, oppiaineiden syvyyttä tai laajuutta, menetelmiä, työtapoja tai materiaaleja. Opetusta eriytetään sopivan tavoitetason varmistamiseksi. Eriyttäminen tarkoittaa käytännössä ennen kaikkea sisältöjen valintaa sekä tarkoituksenmukaisia opetusjärjestelyitä. Eriyttämisessä hyödynnetään integraation, yhteisopettajuuden ja muiden joustavien opetusjärjestelyjen tarjoamia mahdollisuuksia. Opettajan työparina voi toimia myös koulunkäynninohjaaja, jonka työpanos lisää käytännön edellytyksiä eriyttämiselle. On tärkeää, että jokainen oppilas saa oman taitotasonsa mukaisia ja sopivan haastavia tehtäviä. Myös mahdolliset oppimisvaikeudet ovat tärkeä selvittää, jotta tuen tarve voidaan ottaa huomioon.

Perusopetukseen siirtymisessä huomioidaan, että perusopetukseen valmistavan opetuksen tavoitteena on oppilaan suomen kielen peruskielitaidon kehittyminen. Opetuskielen taidon kehittyminen on pitkäkestoinen prosessi, minkä vuoksi oppilas tarvitsee kielellistä tukea opinnoissaan usein koko perusopetuksensa ajan.

8. Todistukset

Paikallinen tarkennus

Kuopion perusopetukseen valmistavan opetuksen päätteeksi oppilaalle annetaan osallistumistodistus, johon käytetään yhteistä todistus pohjaa. Siihen merkitään perusopetukseen valmistavan opetuksen laajuus, opiskellut oppiaineet, niiden laajuus ja opetuksen sisältö. Työskentelytaidot arvioidaan erikseen. Todistuksessa kuvataan oppilaan edistymistä perusopetuksen oppiaineissa valmistavan opetuksen aikana. Perusopetuksen valmistavassa opetuksessa ei käytetä numeroarviointia. Valmistavan opetuksen oppilaalle ei anneta välitodistusta tai jaksotodistusta.

9 Perusopetuksen oppimäärään sisältyvien opintojen suorittaminen valmistavan opetuksen aikana

Paikallinen tarkennus

Kuopion kaupungin perusopetuksessa olevat oppilaat ja perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaat voivat hakea erityisen tutkinnon suoritusmahdollisuutta oman koulunsa rehtorilta *voivat suorittaa valmistavan opetuksen aikana jonkin oppiaineen vuosiluokan oppimäärän tai jonkin oppiaineen koko oppimäärän osallistumalla perusopetuslaissa tarkoitettuun erityiseen tutkintoon. Erityiseen tutkintoon ilmoittaudutaan oman koulun rehtorille.*